

Jarní čas ve výtvarném umění

Po neobvykle mírné zimě se příroda začíná plně probouzet do jara. Toto roční období vždy přitahovalo umělce. A to jak obsahem – symbolikou znovuzrození a nového života, tak formou – sytostí barev a motivů rozkvetlé přírody.

V umělecké sbírce vsetínského zámku se nachází hned několik obrazů s touto tematikou. Tyto vybrané obrazy dokumentují všechny fáze jara. Od brzkého období melancholického tání sněhu, kdy ještě holé stromy nenechávají na sobě nic znát, přes jaro se svěží zelenou trávou a rašícími drobnými lístečky stromů, až po romantické scénérie rozkvetlých alejí či zátiší kytic z jarních květů.

PŘEDJAŘÍ ZACHYCENÉ V MALBĚ

Téma předjaří zachytil výborný krajinář, Karel Hofman. Nedatovaná olejomalba s názvem Tání zobrazuje pustou krajinu, která se v pravé části na horizontu zvedá do mírného kopce. Ponurá blátivá barevnost přírody kontrastuje s bílými fleky tajícího sněhu. Atmosféru umocňuje i šedomodrá mračná obloha, která tvoří téměř polovinu kompozice.

Nedatovaná malba temperou s názvem Předjaří na Zdechově od Ludvíka Klímka zasazuje do zvlněné krajiny i tmavé siluety košatých stromů. Kromě blátivých hnědých políček a tajících ostrůvků sněhu se zde objevují i části se svěže zelenou trávou. Vysoký horizont je tvořen zlatistou oblohou s našedlými mračny.

Ilja Hartinger je známý umělec-krajinář. Ve sbírkách muzea je zastoupeno i jeho jarní pojetí rodného kraje. Je jím akvarel Jaro na Valašsku z roku 1986. Svěží zelená kopcovitá krajina je řídce posetá hnědočervenými dřevěnicemi, mezi kterými sporadicky

PŘEDJAŘÍ NA ZDECHOVĚ. Ludvík Klímek, tempera na lepence.

JARNÍ DEN. Josef Brož, 1975, akryl na sololitu. Snímky obrazů: poskytl Muzeum regionu Valašsko

rostou stromy, zatím ještě bez náznaků listů nebo květů. Dramatičnost obrazu dodávají tmavé mraky valící se nad pasenkami.

ZELENÁJÍCÍ SE JARO V AKRYLU A OLEJOMALBĚ

Další fázi jara zobrazuje opět Karel Hofman na olejomalbě Krajina. Dílo není datováno, ale mohlo by se jednat o jeho ranější práci. Zobrazuje pohled na statek ze zadní hospodářské části. V popředí jsou pučící stromy, v pravé zadní části se objevuje i kopec se zalesněným vrcholkem. Bílá zamračená obloha odhaluje malý kousek modrého nebe. Červené střechy statku přitahlivě kontrastují se zelenající se trávou. Karel Hofman zpodobnil i poslední, roman-

tickou fázi jarní krajiny, a to v díle Jabloně v květu z roku 1957. Kompozice je tvořena mohutným obloukem větví jabloně, které jsou bohatě obsypány bílými květy. Ve spodní části se nám otevírá průhled do zahrady, kde v centru opět dominuje kvetoucí strom.

S expresivním pohledem na jarní aleje se setkáváme v díle Josefa Brože. Na malbě akrylem s názvem Jarní den z roku 1975 je dominantním prvkem cyklista v červeném, který je k nám otočen zády a jede po obloukovitě zatočené cestě lemované rozkvetlými stromy. Cesta rozděluje zelenou louku od zemitě hnědého pole. Modrá obloha je poskvrněna jen párem drobných obláčků.

JARNÍ VEČERY V TEMPERĚ, PASTELU I OLEJOMALBĚ

Jeho malba temperou, Jarní večer z roku 1974, zase skýtá pohled na park se zatočeným chodníkem do tvaru „U“. V popředí jsou rozkvetlé stromy a milenecký pár na lavičce. Další pár je uprostřed obrazu na chodníku, a siluety postav najdeme i v pravé části kompozice. Sytá barevnost žluté oblohy s červenými skvrnami, zelený trávník, modrý chodník a černé stromy s bílými korunami, to vše spolu s pastózním rukopisem a rychlými tahy štětce vytváří neopakovatelnou atmosféru této večerní procházky v parku.

Jarní večer zobrazila i Jaroslava Hýžová na olejomalbě Mír večera z roku 1966. Téměř celou kompozici zabírá výřez bloku domů. Pozadí za valbovou střechou tvoří tmavá obloha a teplo domova naznačují oranžovožlutá rozsvícená okna. Výtvarnice využila hru barev s kontrastem červeného domu a šedých, do tmy zahalených, kvetoucích stromů či keřů.

Poslední z představovaných obrazů se jmenuje Smutek v máji od Aloise Schneiderky. Kresba pastelem vznikla jako studie roku 1945. Vyobrazuje valašskou krajinu, kde v kopcovitém terénu mezi rašícími stromy prosvítá několik dřevěných chalup. Obloha je zatážena a evokuje sychravé počasí.

Vybraná díla ze sbírek Muzea regionu Valašsko mapují sled měnící se krajiny po zimě. Postupný přerod z ponuré krajiny do slunečných rozkvetlých dnů má pozitivní odraz i na náladu člověka. Dobrou zprávou je, že právě tyto dny nás již brzy čekají.

Autorka textu: Zuzana Hrabovská, programová pracovníce a dokumentátorka v Muzeu regionu Valašsko